

UMĚNÍ DAROVAT THE ART OF GIVING

Filantropie a děti

Jaká témata pálí mladé Čechy? Co všechno dokáží dvanáctiletí kluci a holky? A jak k filantropii vede své děti zakladatel nadace Dobrý anděl, Petr Sýkora?

KRÁTCE

DĚTSKÝ THINK TANK

UUUL - dětské muzeum, Společnost pro kreativitu ve vzdělání a Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy spouští v září dětský think tank v rámci projektu Školy pro budoucnost. Platformu, která nabídne dětem, aby zmapovaly společenské problémy, jež vnímají jako palčivé, a pokusily se jejich řešení najít ve spolupráci s umělci, aktery veřejného života a svými učiteli. Think tanku se zúčastní 4 třídy z pražských základních škol. Třídní projekty budou zakončeny veřejnou konferencí organizovanou dětmi v květnu 2022. Samy děti budou rozhodovat o tom, koho svými projekty chtějí oslovit a na konferenci pozvat - rodiče, spolužáky, širokou veřejnost, média, vědce či politiky. www.uuul.cz

GRATIAS TIBI 2021

Od roku 2014 uděluje organizace Člověk v tísni ocenění Gratias Tibi. Cena je určena lidem, kterým ještě nebylo třicet, ale pozitivně ovlivňují život ve společnosti. Dosud bylo ve třech kategoriích, základní školy, střední školy, jednotlivci do 30 let, nominováno více než 800 projektů z celé republiky. Letošních devět finalistů se zaměřuje například na přiblížení politiky široké veřejnosti, lidská práva, životní prostředí nebo na aktuální problémy spojené s koronavirem, jako je osvětová kampaň na téma očkování či doučování dětí v období zavřených škol. Vítěž letošního ročníku bude vyhlášen 15. září v Letenských sadech v Praze. www.gratiastibi.cz

MILION OD GRETY THUNBERG

Darem ve výši milion eur se sedmnáctiletá švédská ekologická aktivistka řadí mezi nejvýraznější mladé filantropy současnosti. Peníze, věnované na boj s klimatickou změnou, získala Greta Thunberg v roce 2020 od Calouste Gulbenkian

Foundation. Nadace, která nese jméno po významném arménském podnikateli a filantropovi, vznikla v roce 1956 a klade si za cíl zlepšovat kvalitu života pomocí vědy, umění a vzdělávání. Každoročně také uděluje tzv. cenu za lidství (Gulbenkian Prize for Humanity) lidem, kteří usilují o zmírnění dopadu klimatických změn na naši planetu. Porota na Gretě Thunberg ocenila nejen její osobní nasazení, ale i schopnost mobilizovat mladou generaci k akci. Po oceněních od Amnesty International a od Swedish Right Livelihood Award, která je považována za jakousi alternativu Nobelovy ceny, je to další úspěch mladé studentky.

FAKE SCAPE

Od roku 2018 se skupina studentů politologie Masarykovy univerzity věnuje tématu dezinformací. Kreativním způsobem, pomocí her a workshopů, učí děti a studenty na základních a středních školách porozumět internetovému obsahu, naučit se ověřovat informace a kriticky myslet. Jejich programy doposud prošlo bezmála 15 000 studentů ze 195 škol z 11 zemí světa. Aktuálně připravovaným projektem je karetní hra „Nekrm kachnu“. Je určena dětem od 12 let, které se díky ní přenesou do světa médií a novinářské profese. Učí hráče vést rozhovor, vymýšlet novinové titulky i pracovat s daty. Díky crowdfundingové kampani se týmu Fake scape podařilo v srpnu vybrat více než 160 000 korun, za které hra v následujících měsících vznikne. www.fakescape.cz

IB DIPLOMA

IB Diploma je dvouletý vzdělávací program, jehož smyslem je nejen příprava na studium na prestižních světových univerzitách, ale také rozvoj sociálních dovedností mladých lidí. Program funguje ve 140 zemích světa, probíhá i v České republice, kde je nabízen nejen na všech mezinárodních školách, ale také na některých českých gymnáziích. Výstupem programu, který vznikl v 60. letech minulého století v Ženevě díky skupině mezinárodních pedagogů, je mezinárodně uznávaná maturita. Její povinnou součástí je mimo akademické předměty také předmět CAS (kreativita, aktivita, služba). Zaměřuje se na osobnostní růst studentů, kteří věnují v průměru 3 až 4 hodiny týdně aktivitám spojeným s rozvojem kreativity, zdravého životního stylu a dobročinné práci. Jak přesně studenti čas využijí a rozloží, záleží pouze na nich. Aktivita, které studenti volí, jsou spojeny například s doučováním cizích jazyků, pomocí handicapovaným nebo návštěvami seniorů. Díky CAS vznikl i projekt Amal, zaměřený na pomoc v Jemenu.

UKLÍDME ČESKO

Čtvrtý ročník největší dobrovolnické akce na světě, World Cleanup Day, proběhne v sobotu 18. září a je určen pro širokou veřejnost. Od roku 2018, kdy proběhl první ročník této akce, se zapojilo více než 50 milionů dobrovolníků ze 180 zemí světa. Úklidové akce je ale možné organizovat průběžně a jejich seznam je dostupný a pravidelně aktualizovaný na webu spolku Uklíďme Česko. Konkrétně v České republice se v letošním roce uskutečnilo na 1 800 úklidů, do kterých se zapojilo přes 40 tisíc dobrovolníků. A mezi nimi i děti školou povinné. Zapojit se do celosvětového úklidu a přidat tak ruku k dílu nevyžaduje žádné velké přípravy, stačí jen přijít a pomoci. Web spolku nabízí zdarma ke stažení manuál, který má učitelům pomoci děti na úklid namotivovat. www.uklidmecesko.cz

Filantropie dětí nového tisíciletí

Náctiletí se sociálním cítěním a vůlí pomáhat jsou často limitováni svými financemi, a tak na dobrou věc darují nikoliv peněžní obnosy, nýbrž svůj čas a práci. Podílí se tak na veřejném životě a uvědomují si, že brzo bude jejich generace představovat dominantu společenského dění. Do jaké míry ale bude taková budoucnost ovlivněna dějinnými specifiky, která formovala současné děti a teenagery? A jelikož k tomuto formování stále dochází, jak jim lze poskytnout dostatek cest k občanské participaci?

Text: Petr Franc, předseda evropského studentského byra OBESU

Teď, kdo se snaží vymezit, co je pro dnešní mládež specifické, a pochopit tak, jakými problematikami se mladí filantropové zabývají, se musí nejdříve ptát, čím se liší současní náctiletí od generace mileniálů, která jim bezprostředně předcházela. Rozdíl totiž tkví mimo jiné i v očekávání společnosti. Mileniálům bylo kdysi oznámeno, že všechnu historii už prošvihli. Narodili se prý na „konci dějin“ do opuštěné a ztichlé evropské arény, kde už spolu všechny ideologie dvacátého století doválčily. Teď už mělo jít vše jako po másle. Všechna úskalí měla postupně roztát v bezstarostnosti polistopadové společnosti, v níž dobročinnost ani neměla být potřeba pěstovat, protože v takové společnosti se měli mít všichni relativně dobře. Děti nového tisíciletí naproti tomu procitají do světa, v němž byl konec dějin překonán – do světa konce konce dějin. Lidé si totiž uvědomili, že mnohé sociální problémy minulosti, jejichž vymýcení se předčasně oslavovalo, ohlásily svůj comeback. Dějiny mají do svého závěru pořád daleko. Na rozdíl od mileniálů nás proto nikdo nechláholí povídačkami o bezstarostnosti a neříká nám, že jsme nevděčnou cháskou, která vše dostává na stříbrném podnose. Naopak. Je na nás

kladena odpovědnost. Je to právě toto společenské očekávání, které je jednou z příčin filantropie mladých.

ROZMAZLENCI A KŘIKLOUNI

Zatímco na mileniály bylo pohlíženo jako na nevděčné rozmazlence, kteří nikdy nezažili nesvobodu, děti nového tisíciletí jsou odsuzovány coby změkklí křiklouni, již berou až fanatický ohled na všelijaké znevýhodněné skupiny lidí. A ač se může zdát, že smysl sociální odpovědnosti má za následek angažovanost a křiklounství, ve skutečnosti bychom se mohli naopak bát ztracení zájmu. Průzkum České rady dětí a mládeže z minulého roku se vzorkem 1 508 lidí ve věku 15 až 29 let totiž ukázal, že každý třetí považuje volby za plýtvání časem. Čtvrtina tázaných navíc uvedla, že na politiku nemá žádný vliv. Zrovna tak velká hrozba jako lhostejnost je i pokulhávání altruismu, který je pro filantropii klíčový. Ve studii Youth Attitudes on Politics and Democracy in Central Europe 2020 dokonce 54 % Čechů ve věku 16 až 29 let přiznalo, že by nebyli ochotni vzdát se některých svých občanských svobod v zájmu zvýšení celkové životní úrovně. Tento podíl je nejvyšší ze všech zemí visegrádské čtyřky. Ostatně skupina

lidí do 30 let tvoří i nejmenší podíl na dvou třetinách české populace, které se označují za filantropy. Toto číslo odhalila v roce 2014 agentura STEM, která mimo jiné zjistila, že z této skupiny lidí se na veřejně prospěšných aktivitách účastní méně než polovina.

MRAVNÍ ZADOSTIUCHNĚNÍ

Naproti tomu ti, kdo se dobročinných aktivit účastní, dávají společnosti svým úsilím právě to, co si jí nemohou dovolit poskytnout finančně. Co je ale vede k jejich angažovanosti? Vlastně jde o koktejl podnětů, který obsahuje více než jen již zmiňovanou společenskou odpovědnost. Je dán reprízou starých socioekonomických problémů a premiérou problémů nových a globálních. Je dán skutečností, že mladí filantropové na rozdíl od svých generačních předchůdců nebyvají chlácholeni tím, jak budou mít vše jednoduché; naopak si uvědomují tíhu světa. Důvod k angažovanosti tkví nejen v okolnostech doby, ale také ve věku jednotlivců. Mladí lidé jsou lidé ideálů: nezkažení a plní představ o životě, které neměli čas konfrontovat s mnohdy neuspokojivou zkušeností. Dárci dobrovolně z této věkové kategorie proto vyráží do světa v utopických horečkách

a s úderními hesly. I proto se často setkávají s osočením z radikalismu... Možná měl přece jen Pisarev pravdu, když konstatoval, že největšími fanatiky jsou děti a mládež! Filantropický dorost tedy vyhledává mravní zadostiučinění spíše než finanční odměnu.

TÉMATÁ BUDOUCNOSTI

Co jsou tedy témata budoucnosti? Dle již zmiňované studie pokrývající visegrádské země se mezi pět nejžhavějších priorit pro mladé Čechy řadí rostoucí výše životních nákladů, korupce, životní prostředí, změna klimatu a obnova hospodářství.

Průzkum Volební témata mladých pro volby do Poslanecké sněmovny 2021 platformy Youth, Speak Up! ukazuje, že tatáž skupina cítí rovněž deficit v řešení důležitých témat, jakými jsou vlastní bydlení pro mladé a odpovídající tresty za znásilnění, ale také flexibilita v pracovních úvazcích pro rodiče, výuka kritického myšlení a mediální gramotnosti a nižší daňová zátěž.

Téma reformy školství a vzdělávací politiky je předmětem snad té nejorganizovanější snahy internetové generace figurovat v otázkách, které se jí týkají. Mladí dobrovolníci se berou za metodickou pestrost ve výuce a podporu všeobecného vzdělávání skrze Českou středoškolskou unii, která sdružuje žáky středních škol z celé republiky.

V tomto případě jde o filantropii hájící zájmy svých vrstevníků, a to ve vztahu k instituci, kde tráví až třetinu veškerého svého času, tedy ke škole.

Kromě toho školství hodnotí také z pohledu náboženských, sexuálních, etnických a dalších menšin či jinak znevýhodněných skupin žáků. Chtějí bojovat proti nerovnostem.

Počínají si při tom v duchu empatie a citu pro sociální spravedlnost, totiž kvalit, které jsou pro jejich generaci typické. I tak může vypadat občanská participace mladých filantropů.

Účast mladých na občanském dění je potřebná. Přesto je ale něčím, na co se často kouká skrz prsty. Existuje značná míra skepse vůči organizujícím se žákům – a vlastně vůči čemukoliv, co starším generacím seabeměně zavání kultem mládež. Aktivismus je sprosté slovo. V dobrovolnictví mladých má určitě někdo prsty a angažovanost teenagerů, ta smrdí po komsomoláctví. Tečka. A byť lze takhle rychle participaci zavrhnout, dle názoru autora tohoto článku je úhelným kamenem demokracie dvacátého prvního století. Vtáhnouti školáka do centra dění, křest ohněm ve veřejné sféře, to je ta správná cesta ke zralému občanství. Občanské vzdělávání v praxi tkví ve zvaní školáků do výborů ministerstev a ke kulatým stolům, v podpoře mladých ve vstupu do municipálních odborů, v zahrnování dětí a náctiletých ve všech diskusích o otázkách, které se jich týkají.

I dětem by měl být zprostředkovan svět, v němž budou přebírat občanské štafety. Považme například tiskovou konferenci s předsedkyní vlády Finska, na niž byly namísto novinářů pozvány děti ve školním věku, které zde dostaly možnost ptát se na otázky ohledně koronavirové pandemie.

Pro dobrou praxi ale nemusíme tak daleko. Obdobná situace – třebaže v menším měřítku – nastala, když žáci základní školy v Křeseticích na své tiskové konferenci zpovídali hejtmana Středočeského kraje v rámci unikátního projektu Nadačního fondu Eduzměna.

MEZIGENERAČNÍ SPŘÍZNĚNÍ

Poprvé v dějinách převládá mezi Evropany strach z toho, že se jejich dětem nebude dařit lépe, než se dařilo jim samotným. Předsedkyně Evropské komise, která na tuto statistiku poukázala v úvodním proslovu Konference o budoucnosti Evropy, řešení vidí v nové formě solidarity a sociální spravedlnosti mezi generacemi. Je-li její domněnka správná, pak kultivace takového mezigeneračního spříznění bude úkolem právě teenagerů a dětí dneška.

Čím více dostanou příležitostí prosadit se ve společenském dění, tím více bude společnost odrážet jejich celkový sklon k otevírání témat, která mainstreamu stále ještě nejsou příjemná.

Digitální generace věští návrat k nazírání na společenské problémy optikou slabších, což je v českém diskurzu doteď značně tabuizováno. Stačí jen, když se mladí nenechají okrást o své ideály a když nepřestanou darovat svůj čas na dobrou věc. ●

Děti vnímají, co děláme, ne co říkáme

Na pomáhání není potřeba mít hodně peněz, i naslouchání druhému člověku je filantropie. To říká zakladatel nadace Dobrý anděl Petr Sýkora, který přivedl k pomáhání už téměř 140 tisíc dobrých andělů. A vede k němu i své náctileté děti. Filipa a Patrika.

text Miroslav Čepický / foto archiv

Jak konkrétně své děti k pomáhání vedete?

Svého času jsme si cestu do školy zpříjemňovali třeba sbíráním odpadků. Ale především se snažím, aby kluci pomáhání sami objevili. Zní to možná až moc obyčejně, ale nejlepší je jít příkladem.

Vzpomenete si na svůj první skutek, kdy jste někomu pomohl?

Pamatuji si, že jsme jako malí kluci s kamarády četli v Mladém hlasateli v komiksové formě Rychlé šípky. Podle nich jsem si udělal tabulku Modrého života, kde byl i takzvaný dobrý skutek. Pan Foglar to skvěle vymyslel. Pomáhání může mít pro řadu z nás hořký začátek. U malého kluka nebo děvčete to znamená přestat si hrát nebo číst a jít něco udělat. Je třeba trocha úsilí. Když to ale člověk párkrát ochutná, zjistí, že je to vlastně bezva. A tak jsem trochu pomáhal s drobnostmi doma, potom „číhal“ na příležitosti venku.

Zrála pak ve vás myšlenka, že byste chtěl pomáhat víc?

Nadlouho jsem to pustil z hlavy. Pak mám silnou zkušenost až z mnohem pozdější doby, kdy jsme začínali podnikat s Honzou Černým. Zavolala nám tehdejší ředitelka Divadla Na zábradlí Doubravka Svobodová a prosila nás, jestli bychom jí mohli věnovat nějaký papír. Pamatuji si na to dobře, protože

se mi do toho nechtělo. Začínali jsme, sami jsme neměli nic, ale na druhou stranu nám přišlo hloupé jí říct, že ne. Oni dělali skvělé divadlo, měli omezené možnosti, tak jsme si řekli, že jim zvládneme tu a tam nějaké věci darovat. Donesl jsem jí balíček na Anenské náměstí a znovu jsem si potvrdil, jak je to bezva.

Impulzem k Dobrému andělovi byla vaše žena Jindra, která byla na přednášce Andreje Kisky, zakladatele slovenského Dobrého anjela. Jak jste o pomáhání do té doby uvažoval?

S Honzou Černým jsme prodali naši firmu Papirius a hledali jsme, co by mohlo být to nové, co uděláme ještě líp. Dřív než podnikatelský plán se objevil nápad s Dobrým andělem. Pocho-pili jsme, že mezi podnikáním a fungující nadací je celá řada podobností po stránkách organizačních, funkčních a provozních. Uvědomili jsme si, že peněz máme dostatek a že by bylo dobré zkusit udělat Dobrého anděla podobně, jako se to povedlo Slovákům. Kromě kapitálu 25 milionů korun do začátku jsme měli ještě něco vzácnějšího – totiž čas. Takže jsme Dobrému andělovi mohli dát 100 % pozornosti.

Dobrý anděl je z pohledu peněz určitý opak podnikání. Hodně lidí má v sobě zakódováno něco

získávat, vydělat. Vy rozdáváte – a dělá vám to dobře.

Život má určité fáze. Člověk musí nejprve něco mít, aby mohl dávat. Může to být čas, pozornost, láska nebo třeba peníze. Když jsme jako osmnáctiletí začali podnikat, chtěli jsme zbohatnout. Mysleli jsme, že tím bude zbytek života vyřešený, že bohatí lidé musí být také šťastní. Už během podnikání jsme ale zjistili, že budování firmy má celou řadu zajímavějších aspektů než jen vydělávání peněz. O mnoho let později jsme po založení Dobrého anděla měli pocity euforie, nadšení, opojení. Postupně přišlo zklidnění. Opět se změnil náš pohled. Začali jsme brát pomáhání a s ním i Dobrého anděla jako součást života. Není na tom nic speciálního, že dáváme i něco zpátky.

Takže už neakumulujete?

Neakumulujeme. Oliver Goldsmith kdysi řekl: „Kde se hromadí bohatství, muži chátrají.“ Nicméně, pokud má člověk majetek, v jakékoli formě, měl by se o něj přiměřeně starat. Pokud to nedělá, je to nedbalost, lenost. Kapitál máme tedy zainvestovaný. A to tak, abychom mu věnovali jen přiměřeně, tedy vcelku málo času a pozornosti. A mohli se soustředit na jiné věci.

Mezi andělskými hodnotami máte na prvním místě radost. Je tím hlavním, co vám pomáhání přináší?

Když Dobrý anděl vznikal, měli jsme před sebou čistý papír. V tu chvíli si můžete říct, na co chcete klást důraz. To je krása nového projektu. A tak jsme dali radost na první místo. Rodiny, kterým dobří andělé pomáhají, mají radost, že na ně někdo myslel. Dobří andělé mají radost, že mohou pomáhat. A pak jsme považovali za důležité, aby jistá radost byla cítit i tady v kanceláři. Vždyť vše se tady točí kolem nemoci, bolesti, umírání. Zvlášť ze začátku, když nás tu bylo málo, jsme si museli dávat pozor, aby nás to neubilo. Nechceme zlehčovat těžké téma a zároveň si nechceme nakládat o moc víc. Dnešní doba přináší starosti až dost.

Když jste před deseti lety zakládali Dobrého anděla, byli vaši kluci ještě malí. Jak to vnímali?

Bylo jim 6 a 4. Tenkrát jsem byl opatrný. Příběhy onemocnění a umírání jsem na ně nechtěl nakládat. Vnímali asi jen to, že vzniká nadace a pomáhá dětem, které jsou nemocné.

Jaké byly jejich reakce později?

Vyvíjely se. Dávali z kapesného příspěvek jako dobří andělé, pak na to zase zapoměli. Jako děti – vnímají to periferně. Sem do kanceláře moc nechodí, ale znají se s celým týmem Dobrého anděla. Když byla všechna děvčata z týmu naposledy u nás na návštěvě, zahrál jim Filip na klavír a Patrik na kytaru. Když se děje něco zajímavého, mluvíme o tom doma.

Co jste si doma o Dobrém andělovi řekli v poslední době?

Někdy jsou to i drobnosti. Před pár dny jsem vzal domů náplast s logem Dobrého anděla a říkal jsem Filipovi, ať si zalepí před fotbalem paty, aby neměl puchýře od nových kopaček. Takže je to součást života. Když byli kluci opravdu malí, ptal jsem se jich před spaním na tři otázky: co se ten den nového naučili, co jim ten den udělalo radost a co udělali pro někoho druhého.

Jak je to teď?

Už jsou ve věku, že kdybych jim něco říkal a poučoval je, mělo by to někdy

Petr Sýkora

Jsou dobří kamarádi už 31 let a na provoz českého Dobrého anděla k přelomu tohoto roku věnují už 31 milionů korun. Petr Sýkora (47) a Jan Černý (49) získali majetek prodejem firmy s kancelářskými potřebami Papirius, kterou vybudovali od nuly. Díky nim a dalším podnikatelům, kteří provoz nadace financují, posílá Dobrý anděl potřebným rodinám peníze. Aktuálně je to každý měsíc kolem 30 milionů korun pro více než 4 100 rodin, které postihlo vážné onemocnění.

opačný účinek. Kluci se s filantropií a řadou společenských témat setkávají ve škole a občas reagují poměrně negativně. Někdy toho je už moc. Některé věci jim přijdou absurdní. Děti – a koneckonců i dospělí – tak moc neposlouchají, co jim říkáme, ale pečlivě sledují to, co děláme. Vnímají, když si s někým povídám, protože to ten člověk zrovna potřebuje. Vývoj a zrání člověka nejde urychlit. Je to podobné jako s jahodami. Každý keřík má své načasování, kvete v jinou dobu, jahody na něm vyrostou jindy. Nemůžu otrhat lístky, aby jahody vyrostly na všech stejně a rychleji. A tak i děti mají fáze vyzrávání. Takže kluky nechávám být.

Čím kluci žijí?

Filip žije Rubikovou kostkou, skládá ji za 20 vteřin, má speed cube, kterou se rychleji točí. O to míň hraje počítačové

hry. Patrika baví LARP (life action role play). Mladí lidé jdou do přírody ve středověkých nebo fantasy kostýmech, které si vyrábějí, a sehrávají komplexní, třeba i několikadenní hry. Žije hlavně výrobou kostýmů, teď o prázdninách se učí u kováře, koval zbroj. Takže kluci dělají klukoviny. Snahy zachránit svět jsou totiž často ošidné. Tuším, že to byl Jordan Peterson, kdo řekl: Pokud chceš změnit svět, začni tím, že si uklidiš svůj pokoj. No, a my jsme doma asi někde v této fázi... Věci mají určitou souslednost a zatím jsme na začátku, u klukovin, trochu pomoci doma a tu a tam v nejbližším okolí.

Říkal jste, že na začátku jste se bál mluvit s nimi o smrti. Jak to máte teď, jak jim přibližujete tak citlivé a těžké téma? Spousta lidí třeba s dětmi o umírání nemluví, protože si myslí, že je tím chrání.

Myslím, že je to do jisté míry společenský problém. Bolest a smrt máme tendenci vytěšňovat jak na úrovni mentální, tak na úrovni fyzické. Řada z nás neumírá a nebude umírat doma v okruhu svých blízkých. Tím, že žijeme jen v nukleárních rodinách – tedy rodiče a děti –, vidíme přirozené stárnutí a umírání spíše z dálky. A tak se snažíme, aby kluci byli nablízku stárnoucím rodičům a prarodičům. Tu a tam před nimi zmíním nějaký příběh, pokud je v daném kontextu relevantní. Před pár dny jeden tatínek z Děčína dal post na Facebook o své dceři, kterou jsem viděl, když jí bylo tak devět let a byla hodně nemocná. A teď tu byla fotka dcery s krásnými dlouhými vlasy a příspěvek o tom, jak se jim dobře daří, jakou má doma krásnou mladou slečnu a že jsou hrdí dobří andělé. Tak to jsem jim doma ukázal.

Máte nějak v Dobrém andělovi vyřešené, jak bude fungovat, když vy jednou třeba nebudete? Převzou ho kluci?

Máme Dobrého anděla nastaveného tak, aby fungoval, kdyby kdokoli ze zakladatelů zemřel. Není to ale tak, že by do našich bot měli, respektive museli, vklouznout naši kluci. Sami ještě

Dobrý anděl je jako vlak, má velkou setrvačnost, jede dobrým směrem a veze prima náklad.

nevědí, čemu se budou chtít věnovat. V tomto směru nemám žádná očekávání. Klidně může nastat scénář, že já budu mrtvý, klukům bude čtyřicet padesát a s Dobrým andělem nebudou mít nic společného.

A ideálně Dobrý anděl bude fungovat dál...

To se díváme hodně daleko, ale myslím si, že když jsme ho – a teď nemyslím nás tady pár v kanceláři – společným úsilím vytvořili, lidé ho znají, funguje, pomáhá, bylo by báječné, aby tady ještě pár let byl. Je to jako rozjetý vlak, který má velkou setrvačnost. I když se pak jen přiměřeně přikládá pod kotel, vlak pořád jede. Dalo to spoustu práce, vlak je vyrobený, jede dobrým směrem, docela rozumnou rychlostí, veze prima náklad – tak by bylo dobré, aby tu Dobrý anděl ještě chvíli byl.

Myslíte, že budou mladší generace víc otevřené pomáhání?

V kontextu České republiky a generace našich dětí si myslím, že možná budou míň materialisticky orientované, než jsme byli my. Když jsme byli malí, chtěli jsme věci, hračky. A když nastala svoboda, žili jsme v určitém historickém kontextu. Ve dvaceti jsem chtěl auto a později jsem chtěl pěkné auto. Myslím, že věci pro tuhle generaci můžou hrát menší roli, mimo jiné proto, že jsou saturovaní. Podle jakéhokoli běžného měřítka je naše společnost bohatá. Žijeme v době nadbytku. To může člověku poskytovat prostor přemýšlet nad jinými věcmi, i nad tím, co by mohl udělat užitečného, konstruktivního pro druhé. Předpokládal bych

tedy, že v tomhle směru generace našich dětí půjde přirozeně dál.

Mluvil jste o tom, že pomáhat se dá i jen nasloucháním. Co by mohl dělat rodič podobně starých dětí, jako máte vy, bez velkého množství peněz, který by chtěl své děti vést k filantropii?

Myslím, že by to mělo být hravé a přirozené. A mohla by to být i legrace. Na Novém Zélandu, kde částečně žijeme, jsme bydleli na kopci a chodili do školy pěšky. A tak jsme čas od času po cestě dolů sbírali všechny odpadky, které jsme našli. A našli jsme neuvěřitelné věci... Nebo zrovna před pár dny se stalo něco, čemu jsme se doma smáli. Na Šumavě běhám do vedlejší vesnice a posledních pár týdnů jsem viděl, že asi 500 metrů od té cílové vesničky jsou položené dva velké pytle s odpadky. Asi je tam nechali lesní dělníci. A tak jsem nakonec ty pytle vzal a odnesl je do domu, kde máme kamarády. Jenže ti tam nebyli. A tak jsem jim zablokoval dveře do chalupy. Takový filantropický dárek, dva obří pytle odpadků. Myslím, že neměli jinou možnost než to odvézt. Na tomhle příkladu se snažím jen ukázat, že člověk by měl začít tím, co vidí kolem sebe. Předpoklad je ten, že tak moc nespěcháme a nejsme úplně sebestřední. Obě tyto podmínky musí být splněny, aby člověk vůbec zaregistroval, že je potřeba něco udělat. A někdo pak může dělat zdánlivě větší věci, ale je to relativní. Myslím, že právě ty drobné věci jsou důležité a pěkné. A někdy i veselé.

Jsou i mezi dobrými anděly děti?

Mezi dobrými anděly jsou i děti, máme pro ně i nějaké aktivity a speciální předměty, třeba samolepky „Zde studují dobří andělé“. Děti v tomto směru edukujeme, spolupracujeme se školami. Cílem není, aby děti vybíraly peníze pro rodiny. Spíš si s nimi o pomáhání povídáme. Kladu si otázku, zdali děti, když ještě nevydělávají, mají finančně pomáhat. Mají své povinnosti, které jim s věkem narůstají. Chodí do školy, měly by pomáhat doma, trochu ve svém okolí a hlavně si hrát. ●

ZMĚNA ZAČÍNÁ U NÁS

1 Jaký byl tvůj první dobrý skutek v životě?

Na první si nevzpomínám, ale jezdím do školy tramvají a často pouštím starší lidi sednout. A jednou jsem starému pánovi, který bydlí na kopci nad námi, vzal cestou z tramvaje domů kýbl se zbytkama pro slepice.

2 Učíte se pomáhat i ve škole, do které chodíš?

Ano. Naše paní učitelka, Denisa Sádovská, která je moc sympatická a empatická, byla v Nepálu a vyprávěla nám o dětském domově, který jsme se potom rozhodli se třídou podpořit. Chtěli jsme vybrat peníze, aby děti měly život co nejvíce podobný tomu našemu. Chtěli jsme podpořit jednu holku, ale vydělali jsme víc a podpoříme ještě kluka. Přispíváme jim na obživu a na školné. To jsou ty nejdůležitější věci. Vybrali jsme si k tomu organizaci Thao, která v Nepálu působí. A naše paní učitelka tam teď znovu jede, protože pomáhat v Nepálu je její sen.

3 Na co jsi myslel, když se rozhodlo, že podpoříte Nepál?

Já jsem z toho nejdřív nebyl nadšený, říkal jsem si, že jsme jenom dvanáctiletí kluci a holky, jedna třída, a že to teda nevím, jak to zorganizujeme. Ale ten nápad se mi pak čím dál tím víc líbil. Tím, jak jsme se do toho vrhli, jsem si říkal, že to zvládneme, protože jsem si to dokázal víc představit.

Nakonec jsme připravili akci na školní zahradě, kde jsme prodávali hlavně rodičům a lidem, co přišli, různé výrobky a občerstvení na téma Nepál. Každý ze třídy měl nějaký úkol.

4 Jaký pocit má člověk, který někomu pomůže?

Já jsem měl radost. Nečekal jsem, že to bude takhle úspěšné. Byl jsem překvapený a hodně nadšený, že se to povedlo a že se nám povedla i spolupráce ve třídě.

5 Proč si myslíš, že je důležité pomáhat?

My jsme se do toho pustili proto, že změna začíná u nás samotných, to je tak vždycky. A taky jsme to udělali proto, že děti v Nepálu pomoc potřebují a je trochu nefér, že my máme takový život, jaký máme, a oni ne. Myslím si, že pomáhat může každý, a dá se začít třeba tím, že třídíte odpad. Pomáhání by nemělo být povinné, ale je hezké, když člověk pomáhá.

6 Podle čeho si má člověk vybrat projekt nebo téma k podpoře?

Já si myslím, že si to člověk musí najít podle toho, co ho baví. Když máte rádi kočky, můžete přispívat na útulky pro kočky nebo třeba nějaký postavit. A pomáhat se dá i bez peněz, třeba tříděním odpadu. Myslím, že je dobré lidem ukazovat konkrétní situace. Třeba jak žijí děti v nějaké

OTÁZEK

JOSEF JEŽEK

Dvanáctiletý Josef navštěvuje montessori školu v Liberci. Charitativní akce, kterou se spolužáky uspořádal, vynesla neziskové organizaci Thao, jež působí v Nepálu, více než 15 tisíc korun. Projekt liberecké školy získal také podporu z výzvy Dobro-družné mikrogranty (programu Dobro-druzi Nadace Via.)

jiné zemi. Když to lidé uvidí, může je to k pomáhání víc motivovat.

7 Kdybys měl moc a mohl něco změnit, na co bys ji použil?

Vymazal bych tu velkou odpadkovou skvrnu v oceánu.

8 Zjistil jsi o sobě díky školnímu projektu něco zajímavého?

Že žádný nápad není nemožný a že i ta nejmenší pomoc se hodí.

9 Komu nebo čemu bys chtěl pomáhat, až budeš velký?

Bavilo by mě pracovat se zvířaty, pomáhat jim, léčit je a přinášet jim úlevu a jejich páníčkům přinášet radost. Také bych rád byl herec, nevím, jak bych pomáhal, ale budu se snažit.

UMĚNÍ DAROVAT THE ART OF GIVING

Vychází díky podpoře Ivany a Tomáše Janečkových, Martina Kulíka, Lenky a Roberta Schönfeldových a dalších

Šéfredaktorka: Simona Bagarová
Redakční rada: Dagmar Goldmannová, Nora Grundová, Ivana Janečková, Zdeněk Mihalco, Mikoláš Orlický, Lenka Schönfeldová, Marek Šálek
Ilustrace: Eva Chmelová • Produkce: Kateřina Mlynářová

www.nadacevia.cz/umenidarovat